

VEENE KEELE

RIIGIEKSAM 2004

RIIGIEKSAM 2005

Koostajad:

M. Kasuri

N. Maltseva-Zamkovaja

SISUKORD

1. OSA VENE KEELE RIIGIEKSAM 2004

1. Eesmärk
2. Eksamil osalejate andmed
3. Eksamitöö põhiandmed
4. Eksami korraldus
5. Hindamine
6. Eksami tulemused

2. OSA VENE KEELE RIIGIEKSAM 2005

1. Eesmärk
2. Korraldus
3. Nõuandeid eksaminandidele

3. OSA LISAD

1. Suulise osa hindamisskaala
2. Isiklikku või ametlikku laadi kirja hindamisskaala
3. Lühikirjandi hindamisskaala
4. Vene keele riigieksami suulise osa korraldamise juhend
5. Nõuandeid eksaminandi intervjuerijale ja hindajale
6. Soovitavad kõnearendus-, lugemis-, kuulamis-, ja kirjutamisteemad
7. Suulise osa näidis

1. OSA

VEENE KEELE RIIGIEKSAM 2004

1. EESMÄRK

Hinnata põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas määratud õpitulemuste saavutust

- * suulisest kõnest arusaamisel (kuulamisoskus),
- * kirjalikust tekstist arusaamisel (lugemisoskus),
- * kirjalikul suhtlemisel (kirjutamisoskus),
- * keelestruktuuri õigel kasutamisel,
- * suulisel suhtlemisel (kõnelemisoskus).

Suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi.

Tagada gümnaasiumilõpetajate eksamihinnete võrreldavus.

Võimaldada õpilastel saada objektiivsem pilt oma õpitulemustest.

Enamasti õpitakse vene keelt B-võõrkeelena, mille omandamise tase peaks jõudma lähedale A-võõrkeele omandamise tasemele, st era- ja töösuhtlemise tasemele (Euroopa Nõukogu B2 e „iseseisva suhtlemise tase”).

Vene keele riigieksamit ettevalmistava töörühma liikmed on eksamiülesannete koostamisel ja eksamitöö kokkupanemisel lähtunud nii B1 kui B2 tasemest, seetõttu on eksami materjalidesse valitud erineva raskusastmega ülesanded.

2. EKSAMITÖÖ PÕHIANDMED

Tabel 1. 2004. aasta vene keele riigieksami osad

	Osade arv	Ülesannete arv	Maksimaalne punktisumma	Aeg (min.)
Kirjutamine	2		20	75
Kuulamine	3	$10 + 12 + 10 = 32$	20	35
Lugemine	3	$14 + 12 + 7 = 33$	20	50
Keelestruktuur	3	$8 + 12 + 12 = 32$	20	40
Kõnelemine		2	20	15

2004. aasta riigieksam koosnes traditsiooniliselt kahest osast: kirjalikust ja suulisest.

Eksami kirjalik osa koosnes neljast alaosast. Suuline osa (intervjuu) koosnes sissejuhatavast lühivestlusest eksaminandi ja intervjuueerija vahel, õpilase ettevalmistatud tekstipõhisest monoloogist, teemakohasest vestlusest intervjuueerija ja eksaminandi vahel ning situatsioonidialogist (vt lisa 4). Vene keele riigieksami suulise osa vestluse lähtematerjaliks on 80–90-sõnaline tekst ja selle juurde kuuluvad küsimused.

Kõigil eksamiosadel oli võrdne kaal: maksimaalne punktide arv iga osa eest 20. Kõigi eksamiülesannete õige soorituse puhul oli eksaminandil võimalik saada kokku 100 punkti.

Objektiivselt hinnatavad lugemis- ja keelestruktuuri osad kokku koosnesid 65 üksikküsimusest, kuulamisosas oli 32 üksikküsimust. Kuna vene keel on õppija jaoks üks raskemini omandatavatest keeltest, otsustas eksamitööd ettevalmistav komisjon tõsta lugemise viimase osa ülesannete kaalu ning arvestada iga õige vastus 1 punkti vääriliseks. See omakorda tegi 2004. aasta eksamitöö veidi lühemaks kui oli 2003. aasta töö. Keelestruktuuri esimese osa iga õige vastuse puhul sai õpilane samuti 1 punkti, sest ülesande püstituse kohaselt tuli eksaminandil esiteks leida õige eessõna või seda üldse mitte kasutada ja teiseks moodustada õige käändevorm. Ülejäänud iga õigesti lahendatud ülesande eest sai õpilane 0,5 punkti (kuulamisosas aga 0,625 punkti).

Suulise ja kirjutamise osa hindamiseks kasutati hindamisskaalasid (vt lisad 1–3).

3. EKSAMIL OSALEJATE ANDMED

2004. aasta riigieksamile registreerus 492 eksaminandi, eksamil osaluse protsent oli 90,45 (puudus 47 inimest).

Tabel 2. Eksamist osavõtt aastate lõikes (2001–2004)

	2001	2002	2003	2004
Eksamivalikute arv	509	454	417	445
Eksamitulemuste aritmeetiline keskmine	69,37	74,84	73,23	72,03

* Analüüsis kasutatud statistilise materjali on koostanud ja vormistanud REKK-i IT talitus.

Tabelist 2 on näha, et 2004. aastal tõusis vene keele riigieksami sooritajate arv võrreldes 2003. aastaga 28 õpilase võrra. Peaaegu sada protsenti vene keele riigieksami sooritajatest olid abituriendid (445 inimest), 7 eksaminandi olid eksternid. Analüüsides eksaminande nende soo järgi, näeme, et võrreldes naistega moodustavad mehed poole väiksema grupi kõigist eksamil osalenud eksaminandidest (149 meest ja 296 naist).

2004. aasta vene keele riigieksami sooritasid 128 kooli õpilased. Ühe eksamisooritajaga koole oli 36 ehk ligikaudu 28%, kahe-kolme eksamisooritajaga 49 ehk 38% ning seitsme ja enama sooritajaga 13, ehk 10%.

Eksamist osavõtt koolitüübi põhjal

Tabel 3

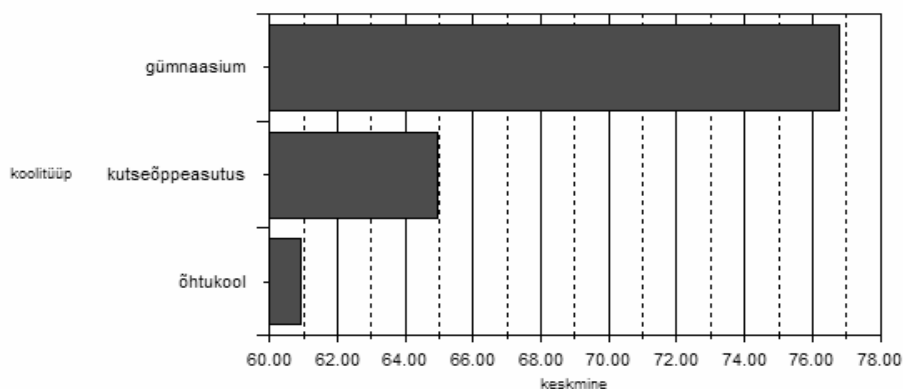
EKSAMI STATISTIKA (koolitüüp)

Valimi moodustavad kõik gümnaasiumitaseme
eksamil osalenud eksaminandid, kelle
eksamitulemus ei ole tühistatud.

arv -ksamivalikute arv;
kesk -ksamitulemuste aritmeetiline keskmine;
koolide arv -mitmest erinevast koolist olid eksaminandid

Vene keel võõrkeelena

Koolitüüp				koolide				KOOLILÕPETAJA				KOOLI LÕPETANU				MEES				NAINE			
	arv	%	kesk	s	arv	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s		
gümnaasium	307	68.99	76.82	15.31	105	303	69.18	76.83	15.37	4	57.14	76.00	11.34	89	59.73	73.89	14.69	218	73.65	78.10	15.41		
kutseõppeasutus	16	3.60	64.94	18.62	9	13	2.97	64.08	20.22	3	42.86	68.67	11.02	10	6.71	68.60	19.93	6	2.03	68.83	15.92		
õhtukool	122	27.42	60.91	15.74	17	122	27.85	60.91	15.74	0	0.00			50	33.56	59.08	14.92	72	24.32	62.18	16.26		

Analüüsides eksaminande koolitüübiti, näeme, et peaaegu kaks kolmandikku eksami-sooritajatest olid gümnaasiumiõpilased (68,99%). Õhtukoolide õpilaste osalusprotsent võrreldes 2002. ja (35,46%) ja 2003. aastaga (34,05%) on veidi muutunud, 27,42% kõigist eksaminandidest õppisid õhtukoolides. Kutseõppeasutuste eksaminandide osalusprotsent langeb aasta aastalt: kui 2002. aastal moodustasid nad 9,03% ja 2003. aastal 5,52 % kõigist vene keele riigieksamit sooritanutest, siis 2004. aastal moodustasid nad vaid 3,60% kõigist eksaminandidest.

Eksamist osavõtt asukoha põhjal

Tabel 4

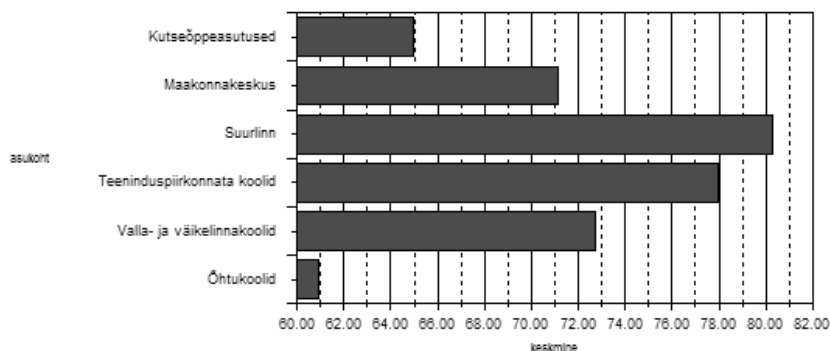
EKSAMI STATISTIKA (kooli asukoht)

Valimi moodustavad kõik gümnaasiumitaseme
eksamil osalenud eksaminandid, kelle
eksamitulemus ei ole tühistatud.

arv - eksamivalikute arv;
kesk - eksamitulemuste aritmeetiline keskmine;
koolide arv - mitmest erinevast koolist olid eksaminandid

Vene keel võõrkeelena

Asukoht				koolide				KOOLILÕPETAJA				KOOLI LÕPETANU				MEES				NAINE			
	arv	%	kesk	s	arv	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s		
Kutseõppeasutused	16	3.60	64.94	18.62	9	13	2.97	64.08	20.22	3	42.86	68.67	11.02	10	6.71	68.60	19.93	6	2.03	58.83	15.92		
Maakonnakeskus	46	10.34	71.11	17.55	15	45	10.27	70.67	17.49	1	14.29	91.00	0.00	13	8.72	70.69	16.12	33	11.15	71.27	18.32		
Suurlinn	157	35.28	80.30	12.81	41	155	35.39	80.38	12.87	2	28.57	74.00	5.66	41	27.52	75.85	14.08	116	39.19	81.87	12.01		
Teeninduspiirkonnata koolid	27	6.07	77.96	19.35	11	27	6.16	77.96	19.35	0	0.00			5	3.36	73.40	29.80	22	7.43	79.00	16.98		
Valla- ja väikelinnakoolid	77	17.30	72.73	15.32	38	76	17.35	72.83	15.40	1	14.29	65.00	0.00	30	20.13	72.07	11.73	47	15.88	73.15	17.34		
Õhtukoolid	122	27.42	60.91	15.74	17	122	27.85	60.91	15.74	0	0.00			50	33.56	59.08	14.92	72	24.32	62.18	16.26		

Tabeli 4 statistilised andmed kajastavad eksaminandide arvu suurlinnade, valla- ja väikelinna, maakonnakeskuste ning teeninduspiirkonnata koolidest. Veidi üle poolte (52,58%) eksaminandidest olid suurlinnade ja valla- ning väikelinnakoolidest.

Eri aastate statistiliste andmete võrdlus näitab, et vaatamata vene keele eksami sooritanute arvu kõikumisele aastate lõikes, on proportsioon peaaegu ühesugune.

Eksamist osavõtt kooli gümnaasiumiosa põhjal

Tabel 5

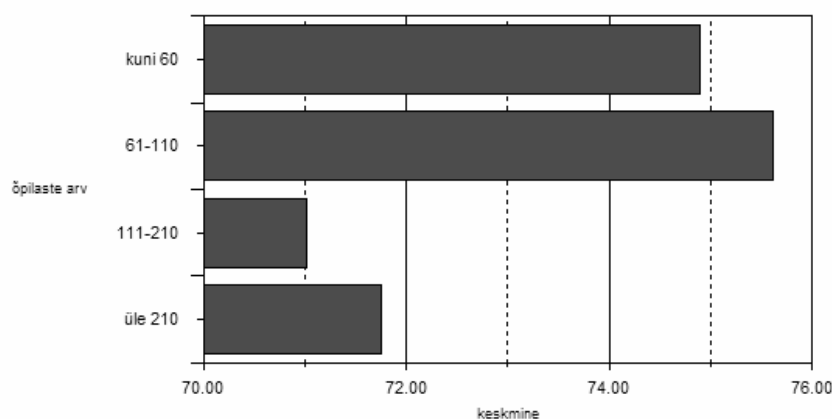
EKSAMI STATISTIKA (õpilaste arv)

Valimi moodustavad kõik gümnaasiumitaseme
eksamil osalenud eksaminandid, kelle
eksamitulemus ei ole tühistatud.

arv -ksamivalikute arv;
kesk -ksamitulemuste aritmeetiline keskmine;
koolide arv -mitmest erinevast koolist olid eksaminandid

Vene keel võõrkeelena

Õpilaste arv koolis	arv	% kesk	koolide				KOOLILÕPETAJA				KOOLI LÕPETANU				MEES				NAINE			
			s	arv	arv	% kesk	s	arv	% kesk	s	arv	% kesk	s	arv	% kesk	s	arv	% kesk	s			
kuni 60	36	8.09	74.89	17.44	16	36	8.22	74.89	17.44	0	0.00			14	9.40	72.50	18.22	22	7.43	76.41	17.18	
61-110	41	9.21	75.61	11.72	16	40	9.13	75.88	11.74	1	14.29	65.00	0.00	15	10.07	73.67	11.03	26	8.78	76.73	12.16	
111-210	200	44.94	71.02	18.30	60	198	45.21	70.98	18.39	2	28.57	74.00	5.66	82	41.61	66.71	16.69	138	46.62	72.95	18.72	
üle 210	168	37.75	71.75	16.60	39	164	37.44	71.69	16.69	4	57.14	74.25	14.34	58	38.93	67.97	17.00	110	37.16	73.75	16.11	

Tabeli 5 statistilised andmed näitavad, et valdav osa eksaminandidest (82,69%) õppis koolides, kus õpilaste arv oli 111–210 või üle selle.

Eksamist osavõtt maakonniti

Tabel 6

EKSAMI STATISTIKA (maakonnad)

Valimi moodustavad kõik gümnaasiumitaseme eksamil osalenud eksaminandid, kelle eksamitulemus ei ole tühistatud.

arv - eksamivalikute arv;
kesk - eksamitulemuste aritmeetiline keskmine;
koolide arv - mitmest erinevast koolist olid eksaminandid.

Vene keel võõrkeelena

Maakond				koolide				KOOLILÕPETAJA				KOOLI LÕPETANU				MEES				NAINE			
	arv	%	kesk	s	arv	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s	arv	%	kesk	s		
Harjumaa	190	42.70	74.56	16.21	50	188	42.92	74.57	16.29	2	28.57	73.00	7.07	59	39.80	69.69	16.84	131	44.26	76.75	15.50		
Ida-Virumaa	73	16.40	76.42	16.23	8	73	16.67	76.42	16.23	0	0.00			27	18.12	73.85	14.63	46	15.54	77.93	17.07		
Järvamaa	11	2.47	73.55	15.17	4	11	2.51	73.55	15.17	0	0.00			4	2.68	68.50	12.01	7	2.36	76.43	16.88		
Jõgevamaa	13	2.92	70.77	13.13	5	13	2.97	70.77	13.13	0	0.00			3	2.01	78.67	10.12	10	3.38	68.40	13.42		
Lääne-Virumaa	22	4.94	69.36	18.15	7	21	4.79	68.86	18.44	1	14.29	80.00	0.00	10	6.71	67.80	21.09	12	4.05	70.83	16.13		
Läänemaa	19	4.27	67.74	20.81	5	19	4.34	67.74	20.81	0	0.00			3	2.01	50.67	10.69	16	5.41	70.94	20.88		
Pärnumaa	26	5.84	69.42	14.74	10	25	5.71	69.40	15.04	1	14.29	70.00	0.00	9	6.04	66.44	13.57	17	5.74	71.00	15.49		
Põlvamaa	8	1.80	59.38	9.65	3	8	1.83	59.38	9.65	0	0.00			6	4.03	62.50	9.14	2	0.68	50.00	0.00		
Raplamaa	7	1.57	65.00	17.81	5	6	1.37	66.17	19.22	1	14.29	58.00	0.00	3	2.01	73.33	17.24	4	1.35	58.75	17.75		
Saaremaa	2	0.45	70.50	31.82	2	2	0.46	70.50	31.82	0	0.00			0	0.00			2	0.68	70.50	31.82		
Tartumaa	39	8.76	70.31	17.39	18	39	8.90	70.31	17.39	0	0.00			14	9.40	65.14	18.26	25	8.45	73.20	16.56		
Valgamaa	5	1.12	83.20	4.97	4	5	1.14	83.20	4.97	0	0.00			0	0.00			5	1.69	83.20	4.97		
Viljandimaa	13	2.92	59.38	20.60	5	12	2.74	58.75	19.09	1	14.29	91.00	0.00	5	3.36	62.60	19.73	8	2.70	57.38	22.21		
Võrumaa	17	3.82	58.47	16.80	5	16	3.65	55.94	17.21	1	14.29	65.00	0.00	6	4.03	58.00	16.27	11	3.72	56.73	17.87		

Tabeli 6 statistilised andmed näitavad, et ligikaudu pooled (42,70%) õpilastest, kes sooritasid vene keele eksami, olid Harjumaa koolidest. Ida-Virumaa koolide õpilased moodustasid ligi- kaudu 16% kõigist eksaminandidest, Tartumaa koolide õpilased 9% kõigist vene keele eksami sooritanutest.

4. EKSAMI KORRALDUS

Korralise eksami kirjalik osa toimus 21. mail ning suuline 22. ja 24. mail, lisaeksam 3. juunil ning 3. ja 4. juunil. Kirjaliku eksamiosa ülesanded olid kahes vihikus; pärast I vihiku ülesannete täitmist oli ette nähtud väike vaheaeg, seejärel ülesannete täitmine teisest vihikust (I vihik – 75 min., vaheaeg – 30 min., teine vihik – 125 min.).

Suulise osa spontaanne vestlus riiklikus ainekavas toodud kõnearendusteemade piires lähtus 80–90-sõnalisest tekstist. Pärast sissejuhatavat vestlust sai õpilane eksamilehe suulise osa ülesannetega (vt lisa 7). Esiteks tuli tal tähelepanelikult lugeda 1,5–2 minuti jooksul teksti ja sinna juurde kuuluvaid küsimusi. Seejärel oli tal võimalik umbes kahe-kolme minuti jooksul läbi mõelda, mida rääkida tekstis püstitatud küsimuse või probleemi kohta. Õpilase monoloogist lähtuvalt tuli intervjuuerijal sujuvalt arendada eksaminandiga vestlust eksamilehel märgitud teema kohaselt. Sellele järgnes situatsioonidialoog, kus aktiivsem pool pidi olema õpilane, et näidata oma oskust suunata ning juhtida vestlust. Situatsioonidialoogi eel sai õpilane olukorraga tutvumiseks ja mõtete kogumiseks aega 30–60 sekundit.

Igaks suulise osaksamipäevaks oli ette nähtud eraldi eksamikomplekt, mis märgistati numbrite ja tähtedega; komplekt koosnes

- * ülesannetega eksamilehest õpilasele,
- * toetusmaterjalist intervjuerijale,
- * situatsioonidialoogi toetusmaterjalist õpilasele,
- * hindamisskaalast ja hindamisprotokollist hindajale.

Eksamimaterjalid toimetati koolidesse haridusametite/osakondade kaudu, olid konfidentsiaalsed ja ette nähtud kasutamiseks kindlal kuupäeval. Exksamimaterjalide hoidmise eest vastutas kooli juhtkonna määratud töötaja. Exksamimaterjalid avati eksamipäeval pool tundi enne eksamit, et intervjuerija ja hindaja saaksid nendega tutvuda. Rahuliku õhkkonnaloomiseks soovitati eksamiruumis viibida vaid intervjuerijal (õpilase aineõpetaja) ja hindajal (kvalifitseeritud vene keele õpetaja samast koolist või väljastpoolt). Õpilaste vastuseid soovitati lindistada (võimalus kontrollida hindamise õigsust apellatsioonide puhul).

5. HINDAMINE

Lugemise-, kuulamise ja keelestruktuuri osa hinnati „võtme“ järgi. Kirjutamise ja suulise osa hindamisel juhinduti hindamisskaalast (vt lisad 1–3).

Kirjutamisosa töid hindas 4 hindajat. Enne hindamist toimus hindamise standardiseerimine: kõik hindajad hindasid ühte ja sama tööd (kokku 4–6 tööd) ja seejärel täpsustati, kuidas anda punkte iga aspekti eest. Tööde hindamiseks oli aega kaks nädalat. Iga tööd hindas üksteisest sõltumatult kaks hindajat. EKK-s võrreldi kahe hindaja tulemust: hindepallide kokkulangemisel sai õpilane antud hinde, ühepallise vahe puhul sai õpilane kõrgema hinde, kuni kolmepallise hinnete vahe puhul sai ta keskmise hinde, ümardamine toimus õpilase kasuks; rohkem kui kolmepallise vahe korral hinnati tööd kolmandat korda.

Suulist osa hinnati koolis, hindaja ei olnud oma õpetaja, vaid teise või sama kooli kvalifitseeritud vene keele õpetaja. Intervjuu hindamisel lähtuti järgmistest viiest aspektist: sisu ja ladusus, interaktiivsus, sõnavara ulatus, grammatiline õigsus, hääldus (vt lisa 1).

6. EKSAMI TULEMUSED

6.1. Üldanalüüs

Kõigi eksamiosade analüüs toetub eksami statistilistele andmetele. Eksamiülesannete kirjutajad lähtuvad põhimõttest, et eksamitöö oleks jõukohane tugeva ja keskmise keeleoskusega eksaminandidele, kuid raske nõrkadele keeleoskajatele.

ITEMAN-analüüs, mis hõlmas kuulamis-, lugemis- ja struktuuri osa ülesandeid, toob välja mitmed tööd iseloomustavad statistilised näitajad, mille põhjal on võimalik teha järeldusi nimetatud osade raskusastme kohta.

Tabel 7. 2004. aasta riigieksami üldisi andmeid

Eksami toimumise aeg	Keskmine õigete vastuste osatähtsus (<i>Mean P</i>)	Asümmeetria kordaja (<i>Skew</i>)	Usaldusväärsuse näitaja (<i>Alpha</i>)	Keskmine punkt-biseriaalne korrelatsioon (<i>Mean Item-Total</i>)
2003 mai	0,649	- 0,363	0,955	0,424

Tabelis 7 on esitatud analüüsi tulemuste lühikokkuvõte.

Asümmeetriakordaja *Skew* on testitulemuste (saadud punktide) jaotust iseloomustav näitaja. Negatiivne asümmeetriakordaja näitab, et suhteliselt rohkem on kõrgeid tulemusi (test on kerge), positiivne asümmeetriakordaja näitab, et suhteliselt rohkem on madalaid tulemusi (test on raske). Null näitab, et tulemused on jaotunud sümmeetriliselt keskväärtuse suhtes.

Usaldusväärsuse näitaja *Alpha* on homogeensuse indeks ja näitab testi sisemist ühtsust. Väärtus võib kõikuda vahemikus 0–1. Mida lähemal on väärtus ühele, seda parem.

Mean Item-Total on üksikküsimuste keskmine punkt-biseriaalne korrelatsioon. Punkt-biseriaalne korrelatsioonikordaja on õige / vale vastusega üksikküsimuse eristusindeks ja näitab, kui hästi eristab küsimus nõrku vastajaid tugevatest. Eristus on hea, kui keskmine on üle 0,3.

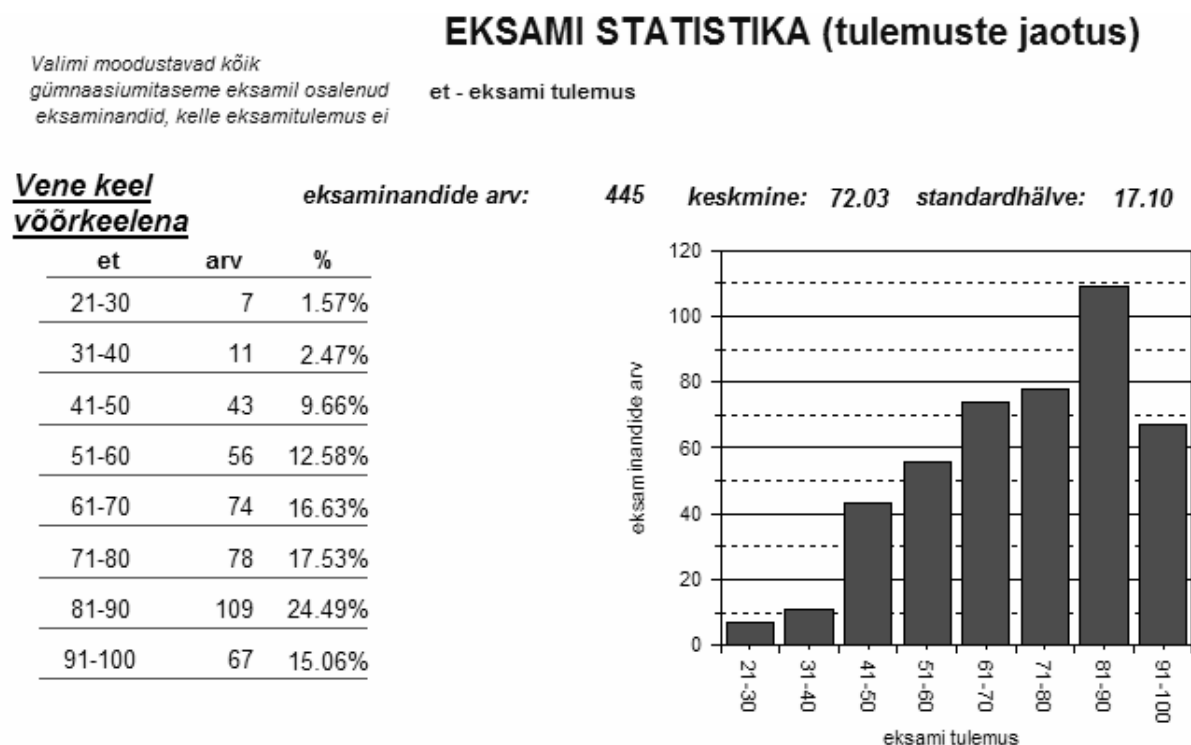
2004. aasta vene keele riigieksami üldine keskmine tulemus 72,03% osutus ligilähedaseks 2003. ja 2002. aasta üldiste keskmistega (72,23% ja 74,84%). Saksa keele riigieksami vastav näitaja oli ligikaudu 5 palli võrra madalam (66,67%), prantsuse keele riigieksami üldine keskmine aga ligikaudu 8 palli võrra kõrgem (79,56%). Vene keele riigieksami kõrgeim tulemus oli 99% ja madalaim 21%, standardhälve oli 17,10.

Diagrammist 1 on näha, et tulemuste jaotus on nihkunud kõrgemate tulemuste poole, st tegelike tulemuste hulgas on paremaid tulemusi rohkem. Ehk teisisõnu, eksamitulemused on pigem kõrged kui madalad. 15,06% eksaminandidest saavutasid eksamil kõrge tulemuse (91–100) ning üle poole neist (58,65%) said 61–90 punkti.

Alla 20-palliseid tulemusi 2004. aasta riigieksamil ei olnud. Suurema osa eksamisooritajate punktisumma kinnitab, et eksam oli enamikule õpilastest sobiva raskusega. Tegu on valikeksamiga, üldjuhul valivad seda õpilased, kes on oma keeleoskuses kindlad, sellest ka mõnevõrra kõrgem tulemus.

2004. aasta vene keele riigieksamitulemuste jaotus

Diagramm 1

2004. aastal nagu eelnevatelgi aastatel oli meessoost eksaminandide keskmine tulemus (68,44%) madalam kui naissoost eksaminandide tulemus (73,83%). Kui 2002. aastal saavutasid eksternid abiturientidest kõrgema keskmise tulemuse (tulemused vastavalt 81,38% ja 74,65%), siis 2003. aasta eksami keskmised tulemused olid vastupidised (abiturientide tulemus 73,30%, eksternide tulemus 68,17%). 2004. aasta riigieksami eksternide ja abiturientide vastavad tulemused olid ligilähedased (72,86% ja 72,02%).

Sarnaselt eelnevate aastatega saavutasid ka sel aastal kõrgema keskmise tulemuse õpilased suurlinnakoolidest (80,30%), maakonnakeskuste õpilaste tulemused olid ligilähedased eksaminandide tulemustega valla- ja väikelinnakoolidest (vt tabel 4). Ligikaudu 1–6% erinevusi meeste ja naiste keskmistes tulemustes näeme maakonnakeskuste, teeninduspiirkonnata ja valla- ning väikelinnakoolide eksaminandide keskmistes tulemustes. Seejuures maakonnakeskuse koolide meeste ja naise keskmised tulemused osutusid sarnasteks 70,69% ja 71,27%. Analüüsides kutseõppeasutuste ja õhtukoolide meessoost ja naissoost eksaminandide keskmisi tulemusi, näeme, et esimeste naiseksaminandid saavutasid umbes 10% võrra madalamaid keskmisi tulemusi, aga õhtukoolide mehed ja naised olid oma keskmiste tulemuste poolest üsna sarnased (vt tabel 4).

2004. aasta vene keele riigieksami tulemuste statistika

Tabel 8

punkt - võimalikud maks. punktid osa eest;
 arv - osa lahendajate arv;
 kesk - antud variandi osatulemuste aritmeetiline keskmine;
 osa lah% - antud variandi keskmine osalahendatus protsentides:
 keskvaartus[osatulemus / osa maks. punkt * 100];
 osa tul% - osalahendatuse sõltuvus eksami tulemusest
 protsentides: keskvaartus[osalahendatuse% - eksami tulemus%];

s - standardhälve;
 As - asümmeetriategur iseloomustab osa tulemuste
 jaotust normaaljaotuse suhtes horisontaalteljel:
 [kui As on negatiivne, siis on nihkunud paremale, positiivse
 puhul vasakule];
 Ekstsess - ekstsess iseloomustab osa tulemuste jaotust
 normaaljaotuse suhtes vertikaalteljel:
 [kui Ex on negatiivne siis on graafik lamedam, positiivse
 puhul järsem];
 r - osa tul - osatulemuse ja eksamitulemuse vaheline
 korrelatsioon.

Vene keel võõrkeelena

aeg: 21.05.2004

Osa	Punkt	Arv	Kesk	Min	Max	Osa lah%	Osa tul%	S	As	Ekstsess	r osa tul
1. kirjutamisosa	20	416	14.61	0.00	20.00	73.07	1.84	4.95	-0.63	-0.62	0.89
2. kuulamisosa	20	416	13.53	2.50	20.00	67.67	-3.56	4.10	-0.62	-0.66	0.91
3. lugemisosa	20	416	12.87	3.00	20.00	64.34	-6.89	3.56	-0.34	-0.36	0.80
4. keelestruktuurid	20	416	11.29	2.50	20.00	56.45	-14.78	4.61	0.06	-1.19	0.91
5. suuline osa	20	416	18.86	0.00	20.00	94.29	23.06	2.65	-4.00	20.33	0.62

Tabelis 8 toodud korralise eksami statistilised tulemused näitavad, et eksami viis osa varieerusid keskmiselt sooritusprotsendilt: 56,45% (keelestruktuur), 94,29% (kõnelemine). Varasemast erinev on kirjutamisosa kõrgem keskmine. Kuulamisosa keskmine tulemus oli 67,67% ning osutus lugemisosa keskmisest tulemusest veidi kõrgemaks (64,34%). Üldiselt näitab eelnevate aastate kõigi eksamiosade võrdlus, et keskmised punktisummad aastate lõikes oluliselt ei erine. Kõige kõrgem, nagu tavaliselt, oli suulise osa keskmine sooritusprotsent (94,29) keskmise punktisummaga 18,86 kahekümnest võimalikust.

Eri osade standardhälbe võrdlus näitab, et õnnestunumad olid kirjutamine ja keelestruktuur (hälve 4,95 ja 4,61), mis eristasid tugevamaid ja nõrgemaid õpilasi paremini.

Korralise ja lisaeksami keskmiste tulemuste võrdlus näitab, et lisaeksamit sooritanud kahekümne üheksa eksaminandi keskmised tulemused osutusid osaoskuste lõikes ligikaudu 1–4% võrra kõrgemaks korralise eksami sooritanute keskmistest tulemustest.

Üks põhjus, miks vene keele riigieksam koosneb viiest testist (osast), on seisukoht, et keeleoskus ei ole ühtne: keeleoskust peegeldavad oskused ja vilumused osaoskuste piires, mis õpilastel võivad olla erineval tasemel. Eksamiosade statistiline analüüs näitab, et sel aastal korreleerub kirjutamisosa kõige paremini struktuuriosaga (0,81) ja kõige halvemini suulisega (0,47), kuulamine korreleerub samuti kõige paremini struktuuriga (0,79) ning lugemine kuulamisosaga (0,71). Üldiselt on kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja struktuuri-osa korrelatsioonid nii kõrged, et võib väita järgmist: kuigi osad mõõdavad mingil määral eri oskusi ja õpilastel on oma tugevad ning nõrgad küljed, on nimetatud osaoskustes tugevamad õpilased ikkagi üldiselt tugevamad ja nõrgad õpilased nõrgemad. Statistiline analüüs näitab, et suuline osa ei korreleeru hästi ühegi osaga. Sellest lähtuvalt võib väita, et

suulise osa puhul osutusid ka nõrgad õpilased tugevamate õpilastega samaväärseteks, nende tulemustes ei olnud suuri erinevusi.

Üldanalüüsist järeldub, et 2004. aasta vene keele riigieksam tervikuna oli nii raskusastme kui ka muude statistiliste näitajate poolest sarnane varasemate eksamitega. Eksamitulemused on aastate lõikes püsitud küllalt stabiilsetena.

Kirjutamise, kuulamise, lugemise, struktuuriosa ja suulise osa põhinäitajad aastatel 1999–2004

Tabel 9

Eksami osa	Aasta	Punkte	Arv	Kesk	Kesk%	S%	Min%	Max%	Osalah%	Osa tul%
1. osa	1999	20	232	11.86	59.29	24.02	0	100	59.29	-11.45
	2000	20	449	12.01	60.03	26.58	0	100	60.03	-9.51
	2001	20	469	11.65	58.24	28.09	0	100	58.24	-10.62
	2002	20	419	13.16	65.82	26.13	0	100	65.82	-8.42
	2003	20	400	12.55	62.77	27.34	0	100	62.77	-10.06
	2004	20	416	14.61	73.07	24.77	0	100	73.07	1.84
2. osa	1999	20	232	15.36	76.79	19.07	0	100	76.79	6.05
	2000	20	449	14.55	72.75	17.38	25	100	72.75	3.21
	2001	20	469	14.48	72.41	16.34	15	95	72.41	3.55
	2002	20	419	14.10	70.49	21.06	0	100	70.49	-3.75
	2003	20	400	14.95	74.73	19.20	15.63	100	74.73	1.90
	2004	20	416	13.53	67.67	20.49	12.5	100	67.67	-3.56
3. osa	1999	20	232	15.38	76.88	15.17	0	100	76.88	6.14
	2000	20	449	14.66	73.30	17.12	12.5	97.5	73.30	3.77
	2001	20	469	14.43	72.16	16.63	0	92.5	72.16	3.31
	2002	20	419	15.72	78.58	14.92	0	100	78.58	4.34
	2003	20	400	13.90	69.49	20.97	0	97.5	69.49	-3.33
	2004	20	416	12.87	64.34	17.78	15	100	64.34	-6.89
4. osa	1999	20	232	12.35	61.75	24.19	0	100	61.75	-8.99
	2000	20	449	11.18	55.91	23.10	0	100	55.91	-13.63
	2001	20	469	10.74	53.72	26.08	0	100	53.72	-15.13
	2002	20	419	13.27	66.35	26.07	0	100	66.35	-7.89
	2003	20	400	13.34	66.70	22.12	2.5	100	66.70	-6.13
	2004	20	416	11.29	56.45	23.07	12.5	100	56.45	-14.78
5. osa	1999	20	232	15.54	77.72	19.36	25	100	77.72	6.98
	2000	20	449	16.88	84.38	17.92	0	100	84.38	14.84
	2001	20	469	17.28	86.41	16.99	0	100	86.41	17.55
	2002	20	419	17.93	89.65	15.13	0	100	89.65	15.42
	2003	20	400	18.03	90.14	16.62	0	100	90.14	17.31
	2004	20	416	18.86	94.29	13.24	0	100	94.29	23.06

Kirjutamine

Kirjutamisosa keskmiste tulemuste võrdlus aastate lõikes näitab, et keskmised on vahemikus 60–65%, kuid 2004. aastal tõusis kirjutamisosa keskmine umbes 10% võrra (vt tabel 9).

2004. aasta vene keele riigieksami tulemuste statistilised näitajad

Tabel 10

Eksam: Vene keel võõrkeelena

toimumise aeg: 21.05.2004

Osa nr 1

ÜLESANDE					MEESTE						NAISTE					
nr	punkt	arv	kesk	ül lah %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %
1	8.0	416	5.81	72.61	141	5.29	0.0	8.0	66.09	-0.22	275	6.08	0.0	8.0	75.95	-0.58
2	12.0	416	8.81	73.38	141	7.98	0.0	12.0	66.46	0.15	275	9.23	0.0	12.0	76.92	0.39

Kirjutamisosa koosnes kahest ülesandest: kirjast firma juhile (8 punkti) ja lühikirjandist (12 punkti), kus tuli arutleda sõpruse ja sõprade teemal. Õpilasele olid abiks antud järgmised küsimused: kas teil on tõelisi sõpru? miks te neid armastate ja hindate? mis teid ühendab? Kahe ülesande sooritamiseks oli ette nähtud 75 minutit.

Esimeses ülesandes tuli õpilasel kirjutada vabas vormis kiri firma juhile, et saada tema juures spordikaupade reklaamimisega seotud tööd. Etteantud punktide järgi pidi kirja autor teavitama tööandjat oma vanusest, haridusest, keelteoskusest ja arvuti kasutamise oskusest, töökogemusest, juhilubade olemasolust. Tal tuli juhtkonda veenda, et ta on selleks tööks sobiv inimene. Kirjutamisosa keskmine tulemus 73,07% (vt tabel 8) osutus üllatavalt kõrgeks, võrreldes eelmiste aastate keskmise tulemusega. Kahe sõltumatu hindaja kasutamine selle osa hindamisel tagab lõpptulemuse usaldatavuse. Esimese ülesande keskmine lahendusprotsent (72,61) ei erinenud peaaegu teise ülesande keskmisest lahendusprotsendist (73,38).

Analüüsides kirjutamisosa tööde statistilisi näitajaid, selgub, et mehed saavutasid selles osas 10% võrra madalamaid tulemusi kui naised.

Umbes kolmandik eksaminandidest (31,73%) said kirjutamisosa esimese ülesande eest maksimaalsed 8 palli ning 16,59% eksaminandidest 6,5–7,5 palli, 34,39% said 4–6 palli ja vaid 0,96% said 0 palli. Teise ülesande maksimaalsed 12 punkti said 24,28% eksaminandidest, punktideta jäi 1,92% ning 4,09% said pooled võimalikest punktidest. 52,41% eksami sooritajatest said teise ülesande eest 10–11,5 punkti.

Kirjutamisosa töid iseloomustab endiselt suur keelevigade arv, mis, nagu eelnevate aastate töödeski, on seotud õigekeelsuse, sõnatuletuse, grammatika, leksika ja interpunktsiooniga.

Kirjade analüüs näitas, et ülesandega sai enamik eksaminande hakkama, kuid tööde hulgas oli vähe sisu poolest huvitavaid kirju. Põhjus on ilmselt piiratud sõnavaras, mis ei võimalda eksaminandidel ennast hästi väljendada.

Kirja puhul hinnati sisu vastavust ülesandele ja antud info kasutamise oskust, kirja kirjutamise reeglitest kinnipidamist ja keelekasutust. Teises ülesandes hinnati sisu vastavust teemale, ülesehitust, sõnavara ulatust ja tema sobivust kontekstiga, keelestruktuuri mitmekesisust ning õigekeelsust (vt lisad 2 ja 3).

2004. aasta vene keele riigieksami tulemuste statistilised näitajad

Tabel 11

Eksam: Vene keel võõrkeelena **toimumise aeg:** 21.05.2004

Osa nr 1

ÜLESANDE					MEESTE						NAISTE					
nr	punkt	arv	kesk	ül lah %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %
1	2.0	416	1.85	92.31	141	1.78	0.0	2.0	89.18	22.87	275	1.88	0.0	2.0	93.91	17.37
2	3.0	416	2.53	84.25	141	2.39	0.0	3.0	79.79	13.48	275	2.60	0.0	3.0	86.55	10.01
3	3.0	416	1.44	47.84	141	1.11	0.0	3.0	37.00	-29.31	275	1.60	0.0	3.0	53.39	-23.14
4	3.0	416	2.68	89.42	141	2.54	0.0	3.0	84.63	18.32	275	2.76	0.0	3.0	91.88	15.34
5	3.0	416	2.43	80.97	141	2.25	0.0	3.0	74.94	8.63	275	2.52	0.0	3.0	84.06	7.52
6	3.0	416	2.33	77.52	141	2.13	0.0	3.0	71.04	4.73	275	2.43	0.0	3.0	80.85	4.31
7	3.0	416	1.37	45.59	141	1.06	0.0	3.0	35.22	-31.09	275	1.53	0.0	3.0	50.91	-25.63

Analüüsid kirja ja lühikirjandi erinevate aspektide eest saadud punkte (vt tabel 11), näeme, et ülesehituse ja sisu vastavuse eest ülesandele saadi kirja puhul keskmiselt 1,85 palli (92,31%) ja lühikirjandi puhul 2,68 palli (89,42%). Grammatilist korrektsust ja õigekeelt iseloomustavad näitajad olid madalaimad.

Enamasti on pikema arutluse kirjutamine eksaminandide jaoks väga keeruline ülesanne, mis nõuab konkreetset ja läbimõeldud teemakäsitlust.

Kirjutamisosa töid analüüsid näeme, et valdav osa õpilastest sai ülesandega hakkama. 2004. aasta kirjalike tööde põhjal võib öelda, et õpilased olid eksamiks paremini valmistunud kui eelmisel aastal. Eksaminandid näitasid, et oskavad teemakohaselt ja järjekindlalt arutleda. Kuid oli ka õpilasi, kes ei olnud ülesande sõnastust tähelepanelikult lugenud ja seetõttu jätnud osa nõutud materjalist kajastamata. Ikka esineb kirjalikes töodes suulist kõnet iseloomustavat üldsõnalisust; palju on põhjendamatuid sõnakordusi, ka 2004. aasta kirjutamisosa tööde hulgas oli liiga lühikesi töid nagu eelnevatel aastatel, eriti lühikirjandi puhul.

Riigieksamitöodes korduvad aastati ühed ja samad vead, mis on seotud õigekeelsuse, sõnatuletuse, grammatika, sõnavara ja interpunktsiooniga. Tuleb märkida, et grammatikavigade arv on vähenenud, kuid paljude eksaminandide probleem on endiselt õigekiri, ikka puuduvad paljudes töödes nii liht- kui ka liitlausetes kirjavahemärgid.

2004. aasta kirjalikes töödes esinenud vigu:

здpaЗствуИте, ДРАСТИ, досвЕданVя, Зду в ЭстониЙ, нОшла, прОва, Штобы, БутеЩесВЫвать, чЕтать, отвеДьте, по-русскийЙ, ИЧО, еШО, ЕЙШО, ИСЁ, ЭЖЕ, ЕЖО, Ёзли, ЭслдЕ, ЭзлЕ, компУтер, обИзИтельно, ХумЕр (юмор);

Эсть, Ето, Эсли, катЭгория, конкурЭнциVЮ, рЭклама. Эму;

СанимаюЗь, ЗзоряЦА, пуду, Дакже, пывает, важа, в Кости, Коворит, в БустынИе, ДрОДуТЬСЯ (традиция), ДжудесСа, ДолЩны, Пес Трузей, Цесность, Щедрость,

продукТсия,традиТСЫ, уЗе, Ботом, Зду, у ваШ, Цюствую, СуСтвую, Щюствую, пыСу,Штас (стаж), ШЫШнь, тоЩЭ, Житает, СЫСливый;

обЪявление, ранVЖе, менЪя, неделЪи, , жизнЪнь, в жизнЪи, друзVя, помощ, с помощVю, сенЪтябрь, долЪжен, восемЪнацатV, девятЪнацать, почЪта, достаточЪно, людVми, необVяснимая, оченV, челЪовек ("Б" erinevates sõnaliikides); назовёиV, интересуеиVся, хочу научитVся, надеюсV, хотела бы предложитV, занимаюсV , могу положитVся, умею ползоватVся (enastasti piudub "Б" ainsuse teise ja esimese pöörde ja infinitiivi vormides ning minevikuvormides); прЕходятЪ, мне нравитЪся, нравитЪся (музыка),занималЪся, училЪ, будетЪ ("Б" pöördevormides, kus reeglite järgi "Б" olema ei pea);

встретяЦА, понадобитсяЦА, занимаЦА, надо радоватсА, относитсА, имеютсА, общаЦЦА (tegisõna sufiks);

через это время, подхожу к этой работе занималась рекламой с этих товаров, занимался с баскетболом, соНмной, комне, с полЪнить (исполнить), общаться свои подругами (eessõnad);

какаянибудь, какаятА, потому-что, что-бы, поетому, поётому, ктото, так-же, когдао, хотелбы, ненадо, нехочу, небыло (sidesõnad ja abisõnad);

ней (ей), у него надо ехать, друзьями, владеть русский язык, в вашей объявлении, в моем семья, в среднем школе, на ответ вашу обЪявлению, теряет свое ценность, мне интересует языки, работать рекламном агентой, ходить в гостях, помогают нас (друзей), зависят от интересах, получить работы, веселый девушка, владею иностранного языка, уважать друг другу, долгий дружба, средняя образования, хорошая настроения, мой имя (reksioon ja ühildumine);

нравиться ехать, вы не жалеете, если выбираете меня (aspekt);

лудЧЕЕ, младЩЕЕ (omadussõna võrdlusastmed);

немеТский, француСкий, англиVский, русскиИ (keelte nimetused);

почтенный (уважаемый), квалитическая одежда, обходимо друзей, легкая машина, возраст (рост), трудолюбимая, трудолюбительный, позитивная девочка (девушка), обладать (владеть), вид (взгляд на жизнь), долгодлительная, читать (считать), дружнолюбимый, дружливый, водительская школа, девятиклассная школа, спрашивать (просить), участвовать на курсах, подержит (поддержит), отмянно лежу с людьми, говорный (разговорный), граничник (пограничник), доверенность (доверие), отделение (отдел), одиноко (одинаково), двухгодный (двухлетний), рабочий опыт (leksika).

Eelpool toodu näitlikustamiseks toome ära mõned õpilaste poolt 2004. aasta riigieksamil kirjutatud kirjad ja arutlused. Neis pole tehtud mingeid parandusi, nad on esitatud algsele kujul. Tööde eest saadud punktide võrdlusel tuleb arvesse võtta, et saadud tulemused kujunevad kõigi tööde foonil. Iga riigieksami hindamiskomisjoni liige parandas ligikaudu 200 tööd.

2004. aasta riigieksami kirjutamise osa töid

Kirjad

1.

Уважаемый Александр Мяги!

Я увидела объявление в Интернете, в котором ва́ша фирма предлагает работу по рекламе своей продукции. Я интересуюсь этой работой.

В этом году я окончу гимназию. Я знаю хорошо английский, русский и эстонский язык. Еще я хорошо владею компьютером. В прошлом лету я работала в магазине, по этому я невольно знаю об этой работе. Я имею водительских прав. Еще я хотела бы сказать, что летом у меня исполница восемнадцать лет.

Я подходящая кандидатура для этой работы, потому что я очень трудолюбивый, жизнерадостный и искренний человек.

Пишите, если хотите больше информации. Жду твоего письма.

С уважением

Гризельда Розенберг

(99 слов)

Punkte: 2+2+2,5

2.

Уважаемый Александр Мяги!

Пишу вам по объявлению которое нашла в Интернете. Там вы предлагали работу по рекламе продукции. Эта работа меня очень заинтересовала и мне хотелось-бы на неё кандидировать.

Мне 19 лет, я имею среднее образование. Владею тремя языками: эстонским, русским и англиским. С дипломом закончила компьютерные курсы. Имею водительские права категорий «В». Имею небольшой опыт по работе, ранее работала уже агентом по рекламе в двух фирмах, и три лето подряд работала официанткой.

О себе могу еще сказать, что я трудолюбивая, общительная и вежливая.

Надеюсь скоро получить от вас ответ!

С уважением.

Хеллен Хант

(94 слова)

Punkte: 2+3+3

3.

Дорогой Александр Мяги.

Я нашол в интернете объявление, что вы предлагаете работу. Я очень интересован в этой работе. Мне 18 лет. Я зная три языка – эстонский, русский, англиский. Я скоро закончу школу. Компьютера владею очень хорошо. Раньше еще некогда не работал, но очень хотелось.

У меня есть водительские права на категорию Б. Я думаю, что я очень хорошо подойду к этой работе, потому что мне очень нравится спортивные товары. Я сам занимаюсь спортом очень много и хочу чтобы вы меня взяли. Я жду вашего ответа и надеюсь, что вы делаете правильное решение.

Мой телефон 51911962

(95 слов)

Punkte: 2+2+1

4.

Уважаемый господин, Александр Мяги!

Я нашёл в Интернете ваше объявление. Это объявление меня очень заинтересовало.

Я считаю, что я хорошо подхожу для этого места. Потому что ваша фирма нуждается в таких людях, как я. Сейчас я закончиваю школу, мне восемнадцать лет. Я занимаюсь активно спортом – футболом. У меня хорошие знания о компьютере, умею программировать и делать различную графику. Я уже сотворял рекламные плакаты на компьютере. Я говорю чисто по-русски по-эстонски, хорошо знаю английский и немного французский язык. Я еще не работал в подобных фирмах, но уверен, что справлюсь. Даже этого я работал на стройке и делал разным фирмам «веб-страницы».

В людях я ценю человечность и чувство юмора. Сам я очень ответственный и пунктуальный. Имею права B-категории.

Жду вашего ответа!

Алексей Савицкий

21.05.2004

(122 слова)

Punkte: 2+3+3

Lühikirjandid

1.

У каждого из нас есть свой круг общения. С одними мы общаемся больше, с другими меньше. Но вопрос в том, кого мы считаем своими настоящими друзьями.

Друзья нужны каждому из нас, без них просто нельзя жить. Другу можно сказать многое, что даже родителям не скажешь, и друг поможет в нужную минуту. Но с другой стороны мы не должны только искать помощи от друзей, но и помогать им тоже надо, как и они нам помогают.

У меня есть один друг, кому я могу рассказать всё, и он меня поймет. Мы дружим уже с детства и доверяем друг другу. Он также любит меня, как я его, и доверяет мне свои секреты. Больше всего я ценю в нем искренность, доброту и чувство ответственности перед другими людьми. Мы проводим вместе все наше свободное время, но нам этого мало.

Я думаю, что это и есть настоящая дружба.

(142 слова)

Punkte: 2+1,5+1,5+2

2.

По-моему друзья – эти люди, на которых ты можешь всегда надеяться. Очень важные черты характера искренность и чувства ответственности. Мне не нравится люди, которые слишком пассивные.

У меня моя любимая подруга. Я рада, что всегда могу надеяться на ней. Она дает мне хороший совет о мальчиках, о одежде. Мы всегда делаем все вместе. Мы катаемся на велосипеде, ходим на дискотеке и беседуем. Нам очень нравится быть с друг-другом. Иногда мы спорим, но не долго. Мы вместе очень счастливые.

Но у меня еще знакомых, которых я очень люблю. Дружба значит больше для меня чем фамилия. По-характеру мои друзья жизнерадостные и веселые. Им нравится путешествовать и общаться с друзьями и с людьми.

Мне важно что я могла бы шутить с друзьями и чтобы они небыли слишком неаккуратные. По-моему хорошо иметь много друзей, но только если они искренние. Хватит тоже об одном друге.

(139 слов)

Punkte: 2+1,5+1,5+2

3.

Я думаю, что у каждого человека должны быть друзья. Без друзей нам в этом мире очень трудно.

Друзья нас поддерживают и помогут, когда надо. Без друзей человек останется одиноким. Эму нес с кем поговорит, не с кем обшата.

У меня повезло, у меня очень много хороших друзей. Есть и настоящие друзья и я очень рад что они у меня. Мне нравится, что когда мне скучно я могу им позвонить и мы можем идти куда-то. Может быть играть футбол, а может быть идти в дискотеку. Они всегда готовы веселит меня, когда мне это нужен.

Нам нравится одинаковые вещи, например, машины, спорт. Одинаковые музыки. Нам вместе некогда не бывает скучно.

Если кто-то хочет себе друзей, тогда он должен быть с ними искренним. Друзьям нельзя лгать. Ты некогда не должен их подвести. Только тогда у тебя будут настоящие друзья.

(136 слов)

Punkte: 3+2,5+2,5+0

4.

Часто у людей бывает очень много знакомых, но настоящих друзей – мало.

Да, это действительно так. Даже у меня много знакомых, но настоящих друзей мало. Как узнать, кто просто знакомый, а кто друг?

Говорят, что настоящего друга узнаешь в беде. Так оно и есть, обычный знакомый не станет тебе помогать, а настоящий друг всегда придет на помощь. Я ценю своих друзей за их искренность и честность. Настоящему другу можно всегда все рассказать и на него можно всегда положиться. Самое важное что настоящий друг некогда не подведет.

К частю у меня есть два очень хороших друга. Мне с ними всегда весело и когда у меня плохое настроение, они всегда знают как меня развеселить. Мы часто ходим вместе на дискотеку, иногда выезжаем на природу.

Это большое счастье если у тебя есть настоящий друг с кем ты можешь поделиться своими проблемами и всегда в его компании весело. Повезло тем у кого есть настоящий друг.

(150 слов)

Punkte: 3+3+3+3

Kuulamine

Kuulamisosa keskmiste sooritusprotsentide võrdlus näitab, et 2004. aasta kuulamistest oli sooritajatele jõukohane, kuid mitte nii kerge kui eelnevatel aastatel (vt tabel 9).

2004. aasta vene keele riigieksami tulemuste statistilised näitajad

Tabel 12

Osa nr 2

ÜLESANDE					MEESTE						NAISTE					
nr	punkt	arv	kesk	ül lah %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %
1	6.3	416	5.00	80.02	141	4.96	0.0	6.3	79.43	13.79	275	5.02	1.9	6.3	80.33	11.62
2	7.5	416	4.77	63.56	141	4.66	0.6	6.9	62.17	-3.47	275	4.82	0.0	7.5	64.27	-4.43
3	6.3	416	3.77	60.24	141	3.50	0.0	6.3	56.03	-9.62	275	3.90	0.0	6.3	62.40	-6.30

2004. aasta riigieksami kuulamistest koosnes kolmest osast: kolmest tekstist ja kolmekümne kahest üksikküsimusest, iga üksikküsimuse väärtus oli 0,625 punkti. Ülesanded olid järjestatud testi koostamise põhimõtete alusel kergemalt raskemale. Iga teksti oli võimalik kuulata kaks korda.

Kõige madalama sooritusprotsendiga olid kolmanda osa ülesanded, aga tuleb märkida, et need olid eksaminandidele jõukohased (keskmine 60,24%) Esimese ja teise osa keskmised sooritusprotsendid olid 80,02 ja 63,56.

Kuulamise esimeses osas luges diktor ette kuulutuse, milles kutsuti õpilasi osalema vene keele olümpiaadil Moskvast. Kuulutuse teksti põhjal olid koostatud valikvastustega ülesanded: õpilasel tuli valida kolme variandi hulgast õige ning see ära märkida. Võimalik oli saada maksimaalselt 6,25 palli, keskmiseks tulemuseks kujunes 5 palli. Ülesanne oli tavaliselt ühtlaselt lihtne (ühiksa üksikküsimuse sooritusprotsent kümnest jäi vahemikku 73–98).

Üksikülesannetele hinnangu andmisel ITEMAN-analüüsi põhjal võeti arvesse üksikülesande raskusväärtust, mis näitab üksikküsimusele õigesti vastanute osatähtsust (vastuvõetav raskusväärtus võib jääda vahemikku 20–80), ning üksikküsimuse eristusvõime näitajaid (dikriminatsiooniindeksit ja punktbiiserialset korrelatsioonikordajat). Nelja üksikküsimuse puudus oli see, et need ei eristanud piisavalt hästi tugevamaid õpilasi nõrgematest. Hästi eristasid esimene, teine, neljas, viies ja seitsmes küsimus. Kümnes küsimus osutus ebaõnnestunuks, sest sellele vastasid ka tugevad õpilased halvasti.

Teises osas kuulasid õpilased turismifirma administraatori ja kliendi vestlust. Ülesanne oli eksaminandile vormistatud tabelina, mille üksikud lahtrid olid täidetud. Õpilasel tuli kuuldu põhjal täita ülejäänud lahtrid, kirjutada oli vaja 1–3 sõna. Ülesande eest saadi keskmiselt 4,77 punkti 7,5 võimalikust, mis näitab, et ülesanne osutus päris heaks. Tervikuna võib pidada ülesannet jõukohaseks. Üksikküsimuste analüüs näitas, et kaheteistkümnest küsimusest seitse eristasid hästi tugevamaid eksaminande nõrgematest, ülejäänud küsimuste näitajad olid sobivuse poolest vastuvõetavad.

Kolmandas osas pidid eksaminandid kuulama J. Nikulini meenutusi oma isast ja selle põhjal täiendama ülesande teksti, kirjutades lünkadesse kolm-neli sõna. Selle ülesande eest said eksaminandid keskmiselt 3,77 palli 6,25 võimalikust, mis osutus heaks tulemuseks. Üksikküsimuste analüüs näitas, et selle osa ülesanded eristasid hästi nõrku õpilasi tugevamatest. Selle ülesande lahendamisel on õpilastele suurimaks probleemiks keeleliselt korrektse vastuse vormistamine, sest ülesande tekst ei kopeeri kuuldu. Parandatud tööde analüüs näitas, et osa infot jäi õpilastel tähele panemata, seepärast olid vastused puudulikud või ebaõiged. Kuulamisülesannetes ei arvestata grammatika ja õigekeelsusvigu ning õpilasel on võimalik sisuliselt õige vastuse eest saada ettenähtud punktid. Tuleb märkida, et õigekirja poolest vigaseid vastuseid oli palju. Kordusid samad vead, mis kirjutamisosas.

Lugemine

Vene keele riigieksamit ettevalmistava töörühma ülesanne oli tõsta järk-järgult lugemisülesannete raskusastet. See õnnestus, mida lugemisosa tulemuste võrdlus ka näitab (vt tabel 9). Selle aasta lugemisosa tulemus jäi aastate lõikes madalaimaks, olles samal ajal keskmise raskusega (64,34%).

2004. aasta vene keele riigieksami tulemuste statistilised näitajad

Tabel 13

Osa nr 3

ÜLESANDE					MEESTE						NAISTE					
nr	punkt	arv	kesk	ül lah %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %
1	7.0	416	5.87	83.84	141	5.90	1.0	7.0	84.30	20.89	275	5.85	2.0	7.0	83.61	18.78
2	6.0	416	3.72	61.94	141	3.69	0.0	6.0	61.47	-1.94	275	3.73	0.0	6.0	62.18	-2.65
3	7.0	416	3.28	46.91	141	3.09	0.0	7.0	44.17	-19.23	275	3.38	0.0	7.0	48.31	-16.52

Lugemine koosnes kolmest tekstist ja kolmekümne kolmest üksikküsimusest. Esimese ja teise osa iga üksikküsimuse väärtus oli pool punkti, kolmanda osa puhul üks punkt. Sel-line punktide jaotus tegi lugemistesti seitsme üksikküsimuse võrra lühemaks kui eelnevatel aastatel. Tekstide kogupikkus oli umbes 1100 sõna ja ülesannete sooritamiseks oli eksaminandidel aega 50 minutit. Lugemisosa pidi näitama, kuidas on eksaminandid omandanud erinevad lugemisstrateegiad (üldine, detailne, selektiivne lugemisoskus).

Testi ülesanded kontrollisid üldist arusaamist teksti sisust, tekstist õige info leidmist, tekstist arusaamist ja puuduvate sõnadega teksti täiendamist.

Esimese osa tekst jutustas šoti meremehest, kes sattus üksikule saarele. Teksti põhjal koostatud ülesanded olid valikvastustega, mis eeldas kolmest variandist õige valimist. Teine osa koosnes seitsmest raamatu lühitutvustusest ja kaheteistkümnest väitest, mis olid sõnastatud lühitutvustuste põhjal. Eksaminandi ülesanne oli sobitada väited lühitutvustustega. Kahe esimese osa ülesanded olid pigem kergemapoolsed (keskmise sooritus 83,84% ja 61,94%), eriti esimene osa. Esimese osa küsimuste eristusjõud näitas, et ülesanded ei eristanud hästi nõrku eksaminande tugevatest. Peaaegu kõik teise osa ülesanded eristasid hästi nõrgemaid ja tugevamaid õpilasi, välja arvatud kahekümne kolmas ülesanne.

Kolmanda osa tekstist, mis rääkis imago kujundajate tööst, oli välja jäetud seitse lauset. Need ja veel kaks lisalauset olid antud teksti lõpus. Õpilased pidid leidma üheksa lause seast need seitse, mis olid tekstist, ning sobitama need õigesse kohta. Selle osa ülesannete keskmine sooritusprotsent oli 46,91. Lõpptulemuseks ülesannete lahenduse eest kujunes keskmiselt 3,28 palli seitsmest võimalikust. Kõige keerulisemaks osutus õige lause leidmine kahekümne kaheksanda ülesande all olevasse lünka. Ülesanne eristas tugevamaid õpilasi nõrgematest üsna hästi: kaheksa küsimuse eristusjõud jäi vahemikku 0,29–0,64.

Keelestruktuur

Statistiliste tulemuste võrdlus näitab, et 2004. aasta struktuuriülesannete keskmine sooritus oli madalam kui 2002. ja 2003. aastal (vt tabel 9).

2004. aasta vene keele riigieksami tulemuste statistilised näitajad

Tabel 14

Osa nr 4

ÜLESANDE					MEESTE						NAISTE					
nr	punkt	arv	kesk	ül lah %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %
1	8.0	416	2.82	35.31	141	2.45	0.0	8.0	30.59	-21.86	275	3.02	0.0	8.0	37.73	-20.77
2	6.0	416	3.21	53.43	141	2.84	0.0	6.0	47.28	-5.17	275	3.39	0.0	6.0	56.58	-1.92
3	6.0	416	5.26	87.66	141	5.21	0.0	6.0	86.76	34.31	275	5.29	1.5	6.0	88.12	29.62

Keelestruktuuri test koosnes kolmest osast (kokku 32 üksikülesannet). Ülesanded olid koostatud terviktekstide alusel, seetõttu oli oluline nende tähelepanelik lugemine. Test kontrollis õpilaste oskust kasutada vene keele grammatikat ja leksikat kontekstis. Keelestruktuuri ülesande raskemaks osaks osutus esimene osa (keskmise sooritusprotsent 35,31), kus eksaminandil tuli kasutada sõna õiges käändevormis ja otsustada, kas eessõna on vajalik või mitte. Iga õige vastuse eest sai õpilane ühe palli. Teise osa ülesanded olid seotud tegusõna aspektiga. Eksaminandil tuli otsustada, millist aspekti kontekstist lähtuvalt kasutada ning moodustada ka õige tegusõnavorm. Selle osa keskmiseks soorituseks kujunes 53,43%. Kolmanda osa ülesanded kontrollisid sõnavara tundmist. Õpilasel tuli valida konteksti põhjal õige sõna kolme variandi hulgast. Ülesanded osutusid õpilastele kergeks: keskmine sooritusprotsent oli 87,66 (vt tabel 14).

Statistiliste tulemuste analüüs näitab, et esimese osa ülesanded eristasid hästi nõrku ja tugevaid õpilasi. Enim eksiti neljanda ja viienda ülesande puhul. Teise osa ülesanded ei eristanud väga hästi nõrgemaid ja tugevamaid õpilasi (eristusjõu indeksid 0,66–0,83), kuid sooritusprotsendid jäid vastuvõetavatesse piiridesse. Kolmanda osa ülesandeid iseloomustavad väga kõrged sooritusprotsendid.

Riigieksami struktuuriülesannete eesmärk on kontrollida grammatikateadmiste rakendamise- oskust mõttega. Selle osa ülesannete edukaks sooritamiseks ei piisa ainult vormide tundmisest. Eelkõige tuleb mõista teksti, mis eeldab head süvalugemisoskust ja sõnavara.

Suuline osa

Kirjalike eksamiosade ülesandetüübid muutuvad igal aastal, suulise osa ülesandeid ei ole viimase nelja aasta jooksul muudetud. 2004. aasta suulise osa keskmine sooritusprotsent on aastate lõikes kõrgeim (94,29). Statistilise analüüsi tulemused näitavad suulise ja kirjalike osade tulemuste madalat korrelatsiooni, mis viitab suulise osa keskmise tulemuse ebausaldusväärsusele.

2004. aasta vene keele riigieksami tulemuste statistilised näitajad

Tabel 15

Osa nr 5

ÜLESANDE					MEESTE						NAISTE					
nr	punkt	arv	kesk	ül lah %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %	arv	kesk	min	max	ül lah %	ül osa %
1	4.0	413	3.77	94.19	139	3.76	1.0	4.0	94.06	-1.04	274	3.77	1.0	4.0	94.25	-0.66
2	4.0	413	3.79	94.85	139	3.78	1.0	4.0	94.42	-0.68	274	3.80	0.0	4.0	95.07	0.16
3	4.0	413	3.81	95.22	139	3.82	1.0	4.0	95.50	0.40	274	3.80	1.0	4.0	95.07	0.16
4	4.0	413	3.70	92.49	139	3.73	2.0	4.0	93.35	-1.76	274	3.68	1.0	4.0	92.06	-2.85
5	4.0	413	3.92	98.12	139	3.93	2.0	4.0	98.20	3.09	274	3.92	2.0	4.0	98.08	3.18

2004. aasta eksamil olid vestlusteema juurde pakutud 80–90-sõnalised tekstid nagu 2003. aastal. Teksti sisu oli seotud vestlusteemaga. Õpilane pidi läbi lugema teksti küsimused, mis aitasid tal ette valmistada monoloogi (oma arvamuse avalduse tekstis puudutatud küsimuste või probleemide kohta). Seejärel võis sujuvalt üle minna vestlusteema arendamisele. Viimane ülesanne oli situatsioonidialoog, kus juhtiv roll kuulus õpilasele.

Vestlust hinnati viiest aspektist: kõne sisukus ja ladusus, interaktiivsus, sõnavara ulatus, grammatiline õigsus, hääldamine. Keskmiste tulemuste võrdlus näitas, et kõiki aspekte hinnati peaaegu maksimaalse punktide arvuga (keskmised vahemikus 3,70–3,92 palli).

Suulise osa vestlusteemad valiti enam-vähem võrdse raskusastmega. Eksamikomplektid sisaldasid järgmisi teemasid:

Вспоминая детство
Школьная жизнь и традиции
Приглашаю гостей в Эстонию
Мы отдыхаем по-разному
Телевидение — фантазия и реальность
Компьютер — польза и вред
Молодёжные проблемы
Изучаем языки

Järeldused

1. 2004. aasta eksami tulemuste statistiline analüüs näitas, et kuulamis- ja lugemisosa keskmised tulemused olid üle 64%, mis viitab sellele, et nende eksamiosade ülesanded olid eksaminandidele jõukohased. Edaspidi ei peaks nende osade ülesannete raskusastet oluliselt tõstma.

2. Kirjutamisülesannete puhul on eksaminandidele peamiseks probleemiks grammatika ja õigekirja seisukohalt korrektse töö vormistamine.

3. Eksamiülesannete kvaliteediga võib rahule jääda. Ülesanded olid mitmekesised ja kontrollisid erinevaid alaoskusi. Pikad lugemistekstid, mis nõuavad head keskendumist ja mahuka info haaramist, võiks asendada lühematega, kusjuures üldine sõnade arv ei tohiks väheneda.

4. Kirjutamisosa hindamine on usaldusväärne, sest töid parandavad vastava väljaõppe saanud hindajad.

5. Suulise osa hindamisväärsus on endiselt madal (suulise osa hinded korreleeruvad madalalt õpilaste kirjalike tööde eest saadud hinnetega). Tugevaid ja nõrgemaid õpilasi hinnatakse peaaegu sarnaselt. Õpetajatele tuleb korraldada koolitust ja individuaalselt töötada õpetajatega, kelle pandud hinded korreleeruvad madalalt õpilaste kirjalike tööde tulemustega.

6. Õpilaste eksamiks ettevalmistamisel peab õpetaja lähtuma kehtivast ainekavast ja vene keele riigieksami käsiraamatus antud soovitustest. Eelnevate aastate eksamite materjal annab võimaluse eksamisisituatsiooni läbi mängida.

2. OSA

VEENE KEELE RIIGIEKSAM 2005

1. Eesmärk

Vene keele riigieksami eesmärgid on samad, mis 2004. aastal (vt lk. 3)

2. Korraldus ja ülesehitus

2005. aasta eksam jääb ülesehituselt sarnaseks 2004. aasta eksamiga, varieeruvad teksti- ja ülesandetüübid. Oluline on tunda ülesandetüüpe, mis on avaldatud riigieksamit tutvustavates materjalides. Eksami kirjalik osa toimub 13. mail ja sisaldab kirjutamise, lugemise, kuulamise ja keelestruktuuri ülesandeid.

1. Eksam algab **kirjutamisosaga**, mis kestab 75 minutit. Osa koosneb kahest ülesandest. Pikema ülesande pikkus on 150–200 sõna ja lühema 80–120 sõna. Õpilase vastus peab ka nendesse piiridesse jääma.

2. Kirjutamisosale järgneb vaheaeg, seejärel lahendavad õpilased kuulamise, lugemise ja keelestruktuuri osa ülesanded:

- * **kuulamisosa** 30 min. (3–4 teksti, 3–4 ülesannet);
- * **lugemisosa** 50 min. (3–4 teksti, teksti kohta 1–2 ülesannet);
- * **keelestruktuuride osa** 40 min. (3–4 ülesannet).

Intervjuuvormis suuline osa toimub 14. ja 16. mail. Õpilasele antakse vastamiseks aega 15 minutit.

3. Nõuandeid eksaminandidele

KIRJUTAMISOSA

1. Enne ülesande täitmist loe tööjuhend tähelepanelikult läbi. Pööra tähelepanu järgmistele asjaoludele:

- * kas kirjutad kirja, arutlevat lühikirjandit, lühiartiklit ajalehele;
- * **kellele** kirjutad — sõbrale, tuttavale või ametiasutusele;
- * **miks** kirjutad — kas eesmärk on saada infot, kirjeldada mingit olukorda või põhjendada oma arvamust, väljendada oma tundeid, arutleda etteantud teemal;
- * eespool toodut arvestades vormista kirjutis nõuetekohaselt (kiri — ametlikus või mitteametlikus stiilis).

2. Enne kirjutama asumist mõtle läbi, kuidas kirjutis üles ehitada (kirja puhul ära unusta pöördumist adressaadi poole, sissejuhatust, lõppsõna ja viidet kirjutise autorile). Kui töös on ruumi märkmete tegemiseks (mustand), kasuta seda. Mustandit ega märkmeid ei hinnata.

3. Pea kinni nõutavast sõnade arvust.

4. Soovitatav on kinni pidada töös märgitud ajajaotusest.

5. Eksamiks valmistumisel tutvu põhjalikult Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse avaldatud vene keele riigieksamit tutvustavate ja eksamitööde analüüsi sisaldavate materjalidega.

6. Et mitte raisata eksamil aega, tee endale varakult selgeks, kui palju ruumi kulub sul sinu käekirjaga 100, 150 või 200 sõna kirjutamiseks.

7. Eksamitöö kirjuta korraliku käekirjaga. Kui on vaja mõnda sõna parandada, siis tõm-
ba terve sõna maha ja kirjuta õige variant selle kohale. Välti mitmekordseid parandusi. Jä-
ta eksamitöö serv hindajale märkuste tegemiseks. Loetav käekiri ja töö korrektne väljanä-
gemine häälestavad hindajad sinu suhtes positiivselt.

KUULAMISOSA

Koosneb kolmest-neljast tekstist, igale tekstile koostatakse 1-2 ülesannet. Kõik tekstid salvestatakse CD-le või lindistatakse kassetile. Iga teksti saab eksamil kuulata kaks korda. Kuulamisosa kestab 35 minutit.

1. Enne ülesannete lahendamist

- * kuula tähelepanelikult tööjuhiseid ja loe neid samal ajal eksamitöös;
- * kasuta ülesandega tutvumiseks antud aega ja süvene lugemisse.

2. Ülesannete vastused kirjuta tööjuhise järgi täpselt sinna, kuhu nõutud.

3. Lünkade täitmisel pane tähele, mitu sõna on vaja lünka kirjutada.

4. Kui teed märkmeid, kirjuta üles ainult kõige lihtsamad sõnad, mis sisaldavad sulle ülesande täitmiseks vajalikku informatsiooni.

5. Esmakordsel kuulamisel täida ülesanne, teistkordsel — kontrolli oma vastuseid.

6. Kasuta kuulamisosa lõpul antud lisaaega vastuste ülevaatamiseks.

LUGEMISOSA

Koosneb kolmest-neljast tekstist ja nende kohta koostatud ülesannetest.

1. Enne ülesannete täitmist loe tööjuhend tähelepanelikult läbi. Tee kindlaks, kas üles-
anne nõuab tekstist **üldist** või **detailset** arusaamist. Tekstist üldise ülevaate saamiseks
loe tekst kiiresti algusest lõpuni läbi, seejuures ära lase end häirida tundmatutest sõna-
dest.

Kui pead vastama teksti kohta käivatele detailsetele küsimustele,

- * leia lõik/ lõigud, mis sisaldavad asjakohast infot,
- * sõnasõnalist vastust ära otsi, püüa aru saada teksti mõttest.

2. Lünkülesande lahendamisel pööra tähelepanu sellele, kas lünk tuleb täita ühe või mitme sõnaga.

3. Kui tegemist on **õige / vale / info puudub** tüüpi ülesandega, siis pead vastama ainult ülesande teksti põhjal.

4. Valikvastustega ülesande puhul on tähtis silmas pidada seda, kas vastuse variant tuleb tähistada (✓) või kirjutada õige number.

KEELESTRUKTUUR

See eksamiosa eeldab kõigi vene keele ainekavas loetletud struktuuride tundmist. Kõik ülesanded põhinevad seotud tekstil.

1. Loe tähelepanelikult läbi ülesande tööjuhend ja tekst, seejärel lahenda ülesanne.

2. Lünkülesande puhul pööra tähelepanu sellele, kas sõnad on antud või tuleb need leida, kas antud sõnadest tuleb kõik ära kasutada, kas neid võib kasutada korduvalt, kas antud sõnu on vaja muuta, kas sõnad tuleb kirjutada teksti või teksti kõrval olevate numbrite juurde.

3. Valikvastustega ülesandes tuleb tavaliselt üks vastusevariant tähistada (✓) või kirjutada õige number.

SUULINE OSA

Eksami suuline osa on üles ehitatud intervjuu põhimõttel, mis eeldab kõigi vene keele ainekavas loetletud teemade tundmist.

Intervjuu kestab 15 minutit ja koosneb järgmistest osadest:

- 1) sissejuhatav osa, kus õpilane räägib lühidalt endast, oma huvialadest (seda osa intervjuust ei hinnata);
- 2) alustekstist lähtuv vestlus, mis algab eksaminandi monoloogiga;
- 3) situatsioonidialoog, kus juhtiv roll on õpilasel.

Intervjuu viimane osa annab sulle võimaluse esitada intervjuerijale küsimusi ja juhtida vestlust. Edu saavutamiseks tegutse tööjuhendi näpunäidete kohaselt. Ära unusta, et seda osa vestlusest alustad ja lõpetad sina.

ШКАЛА ОЦЕНКИ

	Содержательность и связность	Инициативность речи	Словарный запас	Грамматическая правильность	Произношение
4	Свободно общается в рамках предложенной темы, ситуации. Изложение свободное, придерживается темы.	Умеет быстро и адекватно реагировать на реплики экзаменатора и побуждать его к продолжению беседы.	Богатый словарный запас, хотя в беседе на абстрактные темы могут встречаться некоторые неточности.	Речь оформлена грамматически правильно, встречаются единичные грамматические ошибки, не нарушающие смысла высказывания.	В речи соблюдаются все фонетико-интонационные нормы. Имеются единичные фонетико-интонационные погрешности.
3	Свободно общается в повседневных ситуациях, но затрудняется при беседе на абстрактные темы. Имеются некоторые недочеты при изложении.	Умеет адекватно реагировать на реплики экзаменатора, но не всегда выступает в роли инициатора речи.	Достаточный словарный запас. Затруднения возникают в беседе на абстрактные темы.	Речь в основном оформлена грамматически правильно, встречаются ошибки, связанные с неправильным управлением и согласованием, хотя общий смысл высказывания понятен.	В речи в основном соблюдаются все фонетико-интонационные нормы, наблюдаются отдельные отклонения от нормы.
2	Может общаться в рамках предложенной темы и ситуации, но изложение недостаточно четко и связно.	Способен реагировать на реплики экзаменатора, но не умеет выступать в роли инициатора речи.	Недостаточный словарный запас, что затрудняет общение даже в повседневных ситуациях.	В речи встречаются грамматические ошибки, затрудняющие понимание.	Не всегда соблюдаются фонетико-интонационные нормы, что не препятствует пониманию общего смысла.
1	Испытывает затруднения даже при общении в повседневных ситуациях. Связность изложения нарушена.	Неадекватно реагирует на реплики экзаменатора, не умеет поддерживать беседу.	Бедный словарный запас, что затрудняет восприятие общего смысла высказывания.	В речи встречается много грамматических ошибок, искажающих смысл высказывания.	В речи не соблюдаются фонетико-интонационные нормы, что приводит к искажению смысла высказывания.
0	Не способен общаться в рамках предложенной темы, ситуации.	Не способен реагировать на реплики экзаменатора и поддерживать беседу.	Очень бедный словарный запас, что делает общение невозможным.	Обилие грамматических ошибок в речи приводит к полному ее непониманию.	Полное несоблюдение фонетико-интонационных норм приводит к абсолютному непониманию речи.

ШКАЛА ОЦЕНКИ ЛИЧНОГО ИЛИ ДЕЛОВОГО ПИСЬМА

Баллы	Соответствие содержания поставленной цели и общепринятой структуре	Достаточность словарного запаса и разнообразие лексико-грамматических конструкций	Правильность языкового оформления (грамматическая корректность и правописание)
3	X	Словарный запас достаточен, используются разнообразные лексико-грамматические конструкции, необходимые для выражения соответствующего содержания.	Языковое оформление корректно, допускаются отдельные ошибки в правописании (не более шести ошибок разного типа).
2	Полное соответствие поставленной цели и общепринятой структуре.	Словарный запас достаточен, используемые лексико-грамматические конструкции недостаточно разнообразны.	Языковое оформление недостаточно корректно: встречаются грамматические и орфографические ошибки (не более восьми ошибок разного типа).
1	Не все смысловые компоненты письма полностью соответствуют поставленной цели, имеются отдельные нарушения общепринятой структуры.	Словарный запас недостаточен, используемые лексико-грамматические конструкции однообразны.	Языковое оформление некорректно: встречаются грамматические и орфографические ошибки (не более десяти ошибок разного типа).
0	Полное несоответствие содержания поставленной цели и общепринятой структуре.	Ограниченность словарного запаса и используемых лексико-грамматических конструкций не позволяет реализовать поставленную цель. Объем работы менее 50 слов.	Языковое оформление некорректно: встречается много грамматических и орфографических ошибок (более десяти ошибок разного типа).

ШКАЛА ОЦЕНКИ СОЧИНЕНИЯ-МИНИАТЮРЫ

Баллы	Соответствие содержания работы теме	Связность текста и композиция	Достаточность словарного запаса и разнообразие лексико-грамматических конструкций	Правильность языкового оформления (грамматическая корректность и правописание)
4	X	X	X	Языковое оформление корректно, допускаются отдельные ошибки в правописании (не более четырёх ошибок).
3	Сочинение соответствует теме; тема раскрыта полностью.	X	Словарный запас достаточен, используются разнообразные лексико-грамматические конструкции, необходимые для раскрытия темы.	Языковое оформление корректно, допускаются отдельные ошибки в правописании (не более шести ошибок разного типа).
2	Сочинение соответствует теме, тема раскрыта поверхностно.	Отмечаются нарушения связности текста; встречаются нарушения в композиции сочинения; изложение не вполне логичное.	Словарный запас достаточен, используемые лексико-грамматические конструкции недостаточно разнообразны.	Языковое оформление недостаточно корректно: встречаются грамматические и орфографические ошибки (не более десяти ошибок разного типа).
1	Содержание сочинения частично соответствует теме.	Отсутствует связность текста, изложение не логично; композиция сочинения не соответствует требованиям.	Словарный запас недостаточен, используемые лексико-грамматические конструкции однообразны.	Языковое оформление некорректно: встречается много грамматических и орфографических ошибок (не более двенадцати ошибок разного типа).
0	Сочинение не соответствует теме.	Сочинение не представляет собой связного текста.	Словарный запас и используемые лексико-грамматические конструкции не позволяют раскрыть тему. Объём работы менее 100 слов.	Языковое оформление некорректно: встречается много грамматических и орфографических ошибок (более двенадцати ошибок разного типа).

РУКОВОДСТВО ПО ПРОВЕДЕНИЮ УСТНОЙ ЧАСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЭКЗАМЕНА ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ 2004

1. Устная часть экзамена проводится 22 и 24 мая. Для каждого дня предназначен один комплект материалов.
2. После сдачи учащимися устной части все комплекты, использованные на экзамене, должны быть возвращены в Государственный Центр экзаменов и квалификации.
3. Экзаменационные материалы **конфиденциальны и не подлежат обсуждению** до конца экзаменационной сессии (до 5 июня) ни с учащимися, ни с коллегами из вашей школы или других школ, ни с кем-либо другим.

Один комплект содержит материал для интервьюирующего, учащегося и оценивающего. Все задания устной части включают инструкции для тестируемого. Ответ учащегося, если он желает, записывается на плёнку.

Порядок проведения устной части

В аудитории, в которой проходит экзамен, находятся учащийся, интервьюирующий и оценивающий, в ней не имеют права присутствовать посторонние лица.

Прежде чем приступить к проведению устной части государственного экзамена, интервьюирующий обязан спросить, желает ли тестируемый, чтобы его ответ записали на плёнку. Если ответ не будет записан, то у учащегося не будет возможности апеллировать результат, полученный на экзамене.

Первый этап

Устная часть экзамена начинается со вступительной части, в ходе которой интервьюирующий представляет себя и просит тестируемого представиться. Вопросы интервьюирующего во вступительной части касаются знакомого учащимся материала. Тестируемого просят, например, кратко рассказать о себе, о своих интересах, о своей повседневной жизни, о своей семье или о друзьях и одноклассниках, о том, где они живут и каковы их планы на будущее.

Вводная беседа не оценивается. Она призвана настроить учащегося на экзамен. Если тестируемый во вступлении стремится говорить очень много, то интервьюирующему следует плавно перейти к следующей части. Продолжительность вводной части не должна превышать 2–3 минут.

Второй этап

После вводной беседы интервьюирующий предлагает учащемуся вытянуть один лист с экзаменационными заданиями. Затем ему даётся 2–2,5 минуты для прочтения текста (90–100 слов) и подготовки устного высказывания по его содержанию с опорой на вопросы, которые даются после текста. Учащемуся предоставляется 2–2,5 минуты для монологического высказывания.

Таким образом, подготовка к высказыванию и само высказывание не должны занимать более пяти минут от общего времени, предназначенного для проведения устной части экзамена.

Третий этап

Далее переходят к неподготовленной беседе по теме, указанной на листе с экзаменационными заданиями. В роли инициатора беседы выступает интервьюирующий, который задаёт вопросы. Примерные вопросы для проведения беседы даются на специальном листе. Интервьюирующий, разумеется, имеет право задавать и дополнительные вопросы. Однако необходимо учитывать, что все заданные им вопросы, должны помогать учащемуся продемонстрировать свою способность участвовать в неподготовленной беседе и предоставить оценивающему возможность объективно оценить тестируемого. Интервьюирующий беседует с учащимся не более 5–6 минут.

Четвёртый этап

После беседы интервьюирующий знакомит тестируемого с ситуацией, в которой он должен выступить активной стороной. Описание ситуативного диалога предъявляется учащемуся в письменной форме. Тестируемому даётся 30–60 секунд для того, чтобы обдумать вопросы и предполагаемый им ход ситуативного диалога. Интервьюирующий должен избегать длинных и подробных ответов, он не может быть на этом этапе доминирующей стороной. Если становится очевидным, что учащийся неправильно понял задание и в результате не может выполнить его, то интервьюирующий обязан напомнить учащемуся, в чём заключается его задача.

Завершает устную часть экзамена интервьюирующий, который благодарит тестируемого за попытку сдать экзамен, избегая при этом каких-либо оценок в адрес тестируемого и его ответа.

Если ответ был записан на плёнке, то на кассете должны быть чётко зафиксированы код учащегося и дата сдачи устной части экзамена.

КСЕРОКОПИРОВАТЬ ЭКЗАМЕНАЦИОННЫЕ МАТЕРИАЛЫ ЗАПРЕЩЕНО.

Учитель, оценивающий устные ответы учащихся, обязан заполнить все протоколы соответственно требованиям. Все протоколы должны быть подписаны как оценивающим, так и интервьюирующим.

РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ ИНТЕРВЬЮИРУЮЩЕГО И ОЦЕНИВАЮЩЕГО

РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ ИНТЕРВЬЮИРУЮЩЕГО

До начала экзамена необходимо

- * явиться за час до начала экзамена и ознакомиться с экзаменационными материалами;
- * расположить мебель в помещении, в которой будет проходить экзамен так, чтобы обстановка располагала к сдаче экзамена;
- * убедиться в том, что магнитофон работает и можно сделать запись на плёнку;
- * договориться с оценивающим о системе условных знаков, которыми можно пользоваться для обмена информацией во время экзамена.

Первый этап

- * вежливо поздоровайтесь с тестируемым;
- * убедитесь в том, что экзамен будет сдавать человек, данные которого зафиксированы в протоколе;
- * представьте тестируемого оценивающему;
- * если экзамен сдаёт экстерн, то узнайте, знает ли он/она процедуру проведения экзамена;
- * если тестируемый желает, чтобы его/её ответ записали на плёнке, то включите магнитофон;
- * задайте вопросы для разминки (так называемые *warm up* вопросы);
- * соблюдайте предназначенное для первого этапа время;
- * попросите тестируемого взять один из листов с экзаменационными заданиями.

Второй этап

- * попросите учащегося сказать номер темы беседы и разрешите ему/ей приступить к подготовке ответа;
- * следуйте инструкциям, которые приводятся на листе для интервьюирующего.

Третий этап

- * внимательно слушайте монологическое высказывание тестируемого и в подходящий момент перейдите на неподготовленную беседу с ним/ней;
- * пользуйтесь вопросами, данными на листе для интервьюирующего (некоторые изменения в формулировке вопросов допустимы);
- * придерживайтесь времени, предназначенного для проведения беседы с тестируемым;
- * помните, что Вы должны вести беседу так, чтобы максимально проявились умения тестируемого.

Четвёртый этап

- * опишите ситуацию, в которой будет проходить ситуативный диалог;
- * дайте тестируемому карточку с описанием ситуативного диалога;
- * предоставьте тестируемому время на обдумывание вопросов и предполагаемого им хода ситуативного диалога;
- * поощряйте тестируемого задавать вопросы и всячески проявлять активность;

- * придерживайтесь времени, предназначенного для проведения ситуативного диалога.

Завершение устной части

- * поблагодарите тестируемого;
- * сообщите тестируемому, когда ему/ей можно узнать результат.

После ответа каждого учащегося

- * проверьте, работал ли магнитофон и записался ли ответ тестируемого без помех;
- * узнайте, какой балл предлагает выставить оценивающий тестируемому.

Экзаменационные материалы и протоколы

* возвращаются в Центр экзаменов и квалификации в тех же конвертах, в которых они были доставлены в школу.

Требования к поведению интервьюирующего на экзамене

Интервьюирующий обязан

- * быть вежливым и внимательным слушателем;
- * поощрять тестируемого говорить чётко и громко, давать полные ответы;
- * подбадривать тестируемого как вербальными, так и невербальными средствами;
- * вести себя естественно, пользоваться примерными вопросами; пользоваться своими вопросами, если они уместны;
- * избегать комментирования ответа тестируемого;
- * гибко задавать вопросы, чтобы тестируемый чувствовал себя свободно;
- * соблюдать время, предназначенное для проведения каждого этапа устной части экзамена.

Интервьюирующий не должен

- * сосредотачивать внимание на себе;
- * слишком много говорить;
- * исправлять ошибки в ходе беседы;
- * заполнять паузы, возникающие в ходе беседы с тестируемым.

РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ ОЦЕНИВАЮЩЕГО

До экзамена необходимо

- * явиться в школу за 30 минут до начала экзамена;
- * убедиться в том, что интервьюирующий ознакомился с экзаменационными материалами;
- * обсудить с интервьюирующим стратегию совместного поведения на экзамене, которая обеспечила бы максимально благоприятный результат для каждого тестируемого;
- * договориться о системе знаков, которые позволяют информировать интервьюирующего о том, что услышанный ответ достаточен для оценки тестируемого.

Во время экзамена следует

- * сидеть в помещении, в котором проходит экзамен, на расстоянии, позволяющем видеть и слышать тестируемого;
- * не привлекать внимания тестируемого;
- * не вмешиваться в беседу между тестируемым и интервьюирующим;
- * оценивать тестируемого строго по соответствующей шкале оценки;
- * вести краткую запись, которая поможет сформулировать ваше мнение об ответе тестируемого.

После экзамена следует

- * объективно обосновать/обсудить выставленный тестируемому балл (на это время тестируемого просят удалиться из помещения);
- * сообщить результат экзамена тестируемому и затем пригласить на экзамен следующего кандидата;
- * заполнить экзаменационный протокол;
- * подписать с интервьюирующим протокол.

В процессе подготовки к государственному экзамену, рекомендуем работать над следующими темами для развития навыков говорения, чтения, слушания и письма:

1. Я

- мои личные данные
 - имя
 - возраст
 - место рождения, место проживания
 - семейное положение и члены семьи
 - родня
 - национальность,
 - знание языков
 - образование
- хобби
- внешний вид,
- характер, особенности, способности, сильные и слабые стороны, предпочтения

2. Образование и выбор будущей профессии

- система образования и возможности учёбы в Эстонии и в странах, в которых говорят на изучаемом языке
- организация учебной деятельности в вашей школе
- история вашей школы
- городские и сельские школы
- навыки учёбы и техники сдачи экзаменов
- моя школа: проблемы, предметы, успеваемость
- необходимость знания языков и компьютера
- обучение языкам за границей
- отношения с одноклассниками
- отношения между учащимися и учителями
- школьные мероприятия, традиции
- продолжение образовательного пути — профессиональное училище или университет
- бесплатное и платное образование
- профессии, выбор профессии
- мои предпочтения при выборе будущей профессии
- работа и безработица

3. Дом и семья

- условия жизни (квартира/дом)
- домашние животные
- брак и семья
- роли в семье
- семья и воспитание
- права и обязанности
- семейный бюджет
- дом моей мечты

4. Повседневная жизнь

- обычный школьный день
- здоровый образ жизни
- питание
 - здоровое питание
 - привычки питания
 - вкусовые предпочтения
- общение в сфере обслуживания
 - в банке
 - на почте
 - в магазине (в продуктовом магазине, в книжном магазине, в обувном магазине и т.д.)
 - в кафе (в столовой, в ресторане)
 - в аптеке
 - у врача
 - в гостинице
- транспорт
- оказание помощи при несчастных случаях
- молодёжь и реклама
- молодёжь и потребление
- молодёжь и мода
- СМИ
 - газеты, журналы
 - передачи радио и телевидения

5. Увлечения и культура

свободное время

- возможности проведения каникул/отпуска (экскурсии, походы)
- в чужом городе
- в кино
- в театре
- на концерте
- в музее
- на выставке
- любимые книги (фильмы, спектакли)

виды спорта (любимые спортсмены)

творчество

деятели культуры (любимые актёры, художники, писатели)

информационное общество и его проблемы

друзья (одноклассники)

- отношения вне круга друзей
- социальные проблемы

6. Окружающая среда, родные места, Эстония

природа и её защита

природные богатства

климат

сельская местность и город

достопримечательности родного края

урбанизация

форма правления

экономика

культурные традиции

международные отношения

7. Страны, в которых говорят на изучаемом языке

форма правления

культура

международные отношения

8. Выражения вежливости

приветствие

прощание

изъявление благодарности

извинение

знакомство

просьба, повеление

согласие

сомнение

поздравления, пожелания

ОБРАЗЕЦ УСТНОЙ ЧАСТИ
Лист для учащегося

ШКОЛЬНАЯ ЖИЗНЬ И ТРАДИЦИИ

1. Вводная беседа (2-3 минуты).

Расскажите, пожалуйста, немного о себе, о школьных друзьях.

2. Чтение текста и монологическое высказывание (5-6 минут).

Прочитайте текст и расскажите о нём интервьюирующему. При подготовке своего высказывания Вам помогут вопросы, данные после текста.

«Школьные годы, чудесные...». Поётся в одной песне. Принято считать, что время, проведенное в школе, самое счастливое. Школьная жизнь складывается у всех по-разному. Кому-то везет со школой, учителями, школьными друзьями. А у кого-то дни, проведенные в школе, ассоциируются со скучными предметами, конфликтами с учителями и родителями.

Я учился в одной из лучших школ нашего города. В этой школе учились мои родители, даже бабушка. Можно сказать, что меня отдали туда по традиции. Но ходить в школу мне не очень-то нравилось. А вот уроки математики были интересные, учитель к нам относился по-взрослому.

Вопросы:

1. О чём говорится в этом тексте?
2. Можно ли назвать школьные годы самыми счастливыми в жизни? Почему?
3. Почему автор текста учился именно в этой школе?

3. Беседа (5-6 минут).

Примите участие в беседе на тему "Школьная жизнь и традиции".

Ваш собеседник — интервьюирующий.

Задание выполняется без подготовки.

СИТУАТИВНЫЙ ДИАЛОГ (3 минуты)

Вам предстоит участвовать в ситуативном диалоге. Вы инициатор диалога. Ваш собеседник — интервьюирующий. Ваша задача — расспросить своего собеседника в соответствии с предложенной ситуацией.

Ознакомьтесь с ситуацией.

Вы случайно встретили свою воспитательницу.

Расспросите её

- о некоторых ребятах из Вашей группы,
- о детях её группы,
- об изменениях в её жизни,
- о проблемах, связанных с работой,
- о новых методах воспитания и обучения.

В конце беседы поблагодарите воспитательницу за приятную беседу и пожелайте ей успеха.